

Minden eddigi társadalom története
csatáryarcok története.
Világ proletárjai egyesüljétek!

NÉPAKARAT

SZOCIALISTA MUNKASLAP.

Az iparilag fejlettebb ország a ne-
vesébbé felettnek saját jövője képté
"tartatja". (Marx.)

No. 32. szám. Vol. VII. évfolyam.

NEW YORK, 1909 ÁPRILIS 20.

Egyes szám ára 2 cent, New Yorkban 1 cent.

A FORRADALMI PROLETÁROKHOZ!

...Azokhoz szólunk, kik ebben az országban a proletáriátus forradalmi agitációjában és nevelésében részt vettek a múltban s részt vesznek a jelenben.

Ha áttekintjük a munkásmozgalom mai helyzetét, kétségtelen, hogy akad köztetek, kik előcsüggedve, a munkásosztály fölszabadtására ért folytatott küzdelmet reménytelennek tartják. Valóban esodálatos volna az emberi állhatatosság, ha csüggedők nem volnának. Látjuk, hogy a mozgalomban akárhányszor felüti fejét a grüñlet, az egyenetlenség, az árulás, a szégyen, a szorongás, a szentimentális tudatlanság, s maga a munkásosztály is nem egyszer úgy tűnik föl, mintha végképen reménytelen leharagjába, rabszolgái megalázódásba sülyedt volna.

A szocialista mozgalomban azoknak, kik felszínes megfigyelésekből vonják le következtetéseket, talán a mult évi választás eredménye volt a legriasztóbb s valóban szomorú látvány: az ismét tartani, midőn a munkásosztály — a gazdasági válság, a bérek csökkenése, az általános munkanélküliség s a munkásosztály általános nyomorúságának közepette is — fölborult a szavazó urnákhoz s leadja szavazatát túlnyomó többségben, immár négy egymást követő elnökválasztáson a republikánus párt jelöltjére, ennek a pártnak tizenkét évi szakadatlan uralma után. Ezt teszi akkor, midőn a szocialista agitáció a legenergiusabb; midőn a demokrata párt ultra-radikális pozícióra helyezkedik és az Amerikai Munkás Szövetség támogatását bírja.

A munkásosztály látszólag csakugyan szét-szóródott s meghajolt a plutokrácia oltára előtt. De ezek csak felszínes megfigyelések. A mélyebben fekvő gazdasági okok vidámabb képet tárnak elénk. A munkásosztály se szét nem szóródott, se meg nem tört. A választás egyszerűen csak azt bizonyította, hogy az amerikai munkásosztályt a frázisok nem bírják rá, hogy a csurgóról az érezés alá álljon. A demokrata párt zilált, mivel a középosztály, melyet képvisel, zilált gazdasági helyzetben van. Sem vonzani, sem parancsolni, sem fényezni nem tud. A munkásosztály Taftre szavazott, mivel ő képviselte azt az osztályt, mely az iparnak ura, melynek kezében a gazdasági hatalom s mely nyíltan vallja, hogy ezt a hatalmat munkásosztálynak munkanélküliségbe s nyomorúságba döntésére használja föl, ha a szavazó urnánál vereséget szenved.

Csak a szocialista mozgalomnak van ereje, hogy ellenálljon a plutokráciának és politikai pártjának. De a mult választáson a szocialista szavazatok száma is csökkent majdnem valamennyi ipari centrumban, pedig tudnunk kell, hogy ezek az ipari központok lelkei a mozgalomnak. Ha nemcsak szóban, de tényleg forradalmárok vagyunk, nem szabad félünk a választás tanulságainak levonásától. Egy szocialista párt sohasem nyerheti meg a munkásosztályt nem nagyhangú frázisokkal, sem pillanatnyi lelkesedéssel. Nem nyerhet szilárd követőket csak a politikai győzelemnek ígéretével. Egy pártnak politikai győzelmé a amit addig, míg a gazdasági hatalom másik pártnak kezében van. Míg a gazdasági hatalom Taft osztályunk kezében van s a munkásosztály nem tesz semmit, hogy azt a hatalmat magához ragadja, addig a munkások ösztönszerűleg is a Taftre fognak szavazni, mivel érzik, tudják, hogy azoknak osztálya kizsákmányolja őket a munkából, a politikai győzelmet vereséggé változtatja át. Egy szocialista párt sohasem arathat győzelmet a szavazó urnánál, ha nincs készen arra is, hogy az ipar vezetését magához ragadja a választás után. Ha erre készen van, csak akkor biztosította magának a politikai győzelmét, csak akkor nevezhet a kapitalista fenyegetéseknek.

Hogy a munkásoknak ilyen — a kapitalizmusra veszélyes — egyesülése be ne következék, a kapitalizmus bérencei minden eszközt megragadnak.

Nincs a kapitalista társadalomban egy erő sem, mely harcra ne állna a szocialista mozgalommal. Gyakran használjuk ezt a kifejezést: osztályharc. Az osztályharc alatt nemcsak a tökécs és munkás között folyó tisztán gazdasági küzdelmet kell értenünk. Az értelemi küzdelem épp oly heves. A kapitalizmus a szocialista mozgalomban legveszedelmesebb ellenfelét ismeri föl. Némelyek ösztönszerűleg, mások öntudatosan harcolnak ellene. A forradalmi propagandát megbontani nincs jobb mód, mint pszichológiai mérget önteni belé. Ha a munkás-

osztály eszméi általában s a propagandisták részleteiben zavarosak, a mozgalom megoszlott. Megoszlott mozgalom a forradalom visszavetését jelenti.

Helyesen mondják, hogy a szocializmusnak legjobb ellenszere az anarchizmus. Senki sem tudja pontosan, hogy mit jelent az anarchizmus, még hívei sem. Nem találni közöttük ketőt, kik meg tudnának egyezni egyetlen esetben is. És ezért jó ellenszere a szocializmusnak. Annak az értelmiségi, aki az anarchizmus befolyása alá került, menthetetlenül zilált lesz. Az anarchizmus a tévedésnek megszemélyesítője; oly sokoldalú tévedésnek, hogy minden újabb követője találhat benne valami újat. Az anarchizmus a torz individualizmus, korcszülötte a kapitalizmusnak, mely a társadalmi individualizmusnak legfejlettebb formája. A szocializmusnak mindig legnagyobb ellensége volt a szocialista propaganda kezdetén, Marx és Engels napjaiban már küzdeni kellett velük. Annakra nevétségek eszmék hirdettek a szocializmus névében, hogy lassankint gunnyá vált a szocialista név. A szocializmusnak ez a karrikatúrája nem kedveltenitette el a tudományos alapon álló szocialistákat. Folytatták agitációjukat, míg végre fölülkérültek.

Amerikában a mozgalom hasonló válságon megy át most. Ellenségei minden eszközt felhasználnak ellene. De a pillanatnyi hátrány végre győzelemmel végződik. A tévedések számtalanok. De az igazság egy s bár a tévedések tömege sokszor elborítja, keresztül tör és hódít.

Kérdezzük önmagunktól: Tudományosan igazolható-e álláspontunk? Tudományos lehetőség-e a jövő társadalmá? Logikus eredmény-e az emberi evolúciónak? Ha igen s ha magunkat forradalmi szocialistáknak tartjuk, meg kell maradnunk a tények alapján bármilyen körülmények között is.

Nem fogunk belemenni a szocialista társadalom logikájának fejtegetésébe. Szocialistákhoz beszélünk, kiknek erre már nincs szükségük. Ezen az alapon állva mellékes, hogy közel vagy távol van-e a cél, — küzdeni kell érte, míg el nem érjük.

Midőn Kolumbus nyugatra vitorlázott, hogy megkeresse az Indiához vezető utat, sikerben bízza vágott neki az óceán ösmeretlen veszélyeinek. Azon a tudományos alapon állt, hogy a föld gömbölkü és biztos volt abban, hogy száraz földre kell bukkannia. Jöttek a tenger viharai, a napokból hetek, hónapok lettek; a legénység lázongott, de Kolumbus nem csüggedt. Ment előre mivel tudta, hogy földet kell érnie, mivel tudta, hogy a föld gömbölkü.

A tenger viharai és a lázongó legénység között is tántoríthatatlan Kolumbus a legszebb példája a forradalmároknak.

Társadalmi erők viharának körülvittünk; saját osztályunk tudatlansága körbez; de tántoríthatatlanul megállunk a tudományos alapon, mely a győzelemnek biztosítja.

Akik belépnek a forradalmi hadseregbe, hogy végig küzdjék a harcot, kell hogy fölismerjék a küzdelem nagyságát. A szocializmus nem az az eszme, melyet csak be kell mutatni a kíváncsi világnak, hogy hódítson. Akik így fogják föl, akár mindjárt hagyják abba a harcot, mivel csüggedésük csak idő kérdése. A szocializmus olyan társadalmi intézmények teljes megdöntését jelenti, melyek százados gyökereket eresztettek. Nemcsak néhány lényeges intézmény megdöntését, hanem olyan gazdasági, politikai és társadalmi intézmények teljes megdöntését jelenti, melyek az emberiséget a történeti idők kezdetétől fogva kormányozták. Míg egy szocialista ezt föl nem ismeri, céljának egész nagyszerűségét nem ismerheti.

Az első emberi társadalom a családi kötelékek alapult. A politikai társadalom az osztály-társadalomban vált szükségessé. A területre és tulajdonra épített politikai társadalom egyike volt a legnagyobb szerű emberi találalmásoknak. Évszázadokba került a kidolgozása. A görög történelem küzdelmeinek leírása, mely a politikai társadalmat megalakította. A rómaiak a politikai szervezetnek s a központi kormányzásnak nagy elveit dolgozták ki. A haladó nemzetek történelme a különböző politikai kormányzások kifejlődésének történelme. Amerikában ez a fejlettség a legtekélyesebb fokot érte el. Csak ha fölismertük e hosszú küzdelem keserűségét, áldozatát, akkor tudjuk, hogy milyen mélyen gyökereznek eredményei; csak akkor tudjuk, milyen nagy munkára vállalkoztunk. Ma a világ második alapvető forradalmával állunk szemben.

(Folytatjuk.)

A SZOCIALISTA TÁRSADALOM.

— Irta: Kautsky Károly. —

Amerikai viszonyokhoz alkalmazva átdolgozta: Dániel De Leon.

Utópista föllógás az, hogy a szétosztásnak egy bizonyos rendszerét gyártani lehet és az megáll örök időken át. A szocialista társadalom ezen a téren épp oly kevés valószínűség szerint fog természetellenes nagy lépéseket tenni, mint más téren; valószínűtlen az is, hogy mindent újra kezd. Ott kell neki a munkát folytatni, ahol a kapitalista termelési rendszer abbahagyta.

A termék szétosztását egy ideig valószínűleg oly módon végzik, amilyen megielet a jelen legi bérrendszer további fejlődésének. Bármint legyen is, de ebből kell kiindulni. Éppen úgy, ahogy ma a bér munka formája különbözik nemcsak időről-időre, hanem ugyanazon időben is az ipar különböző ágaiban s az ország különböző részeiben, a szocialista társadalomban is megtörténhetik, hogy a szétosztás módja különbözni fog a nép különböző igényeinek s az ipar történeti hagyományainak megfelelőleg. A szocialista társadalomnak olyan koncepciója, hogy az kiszabott, előre kimért, előre elkészített s meghatározott szabályok szerint működő intézmény, nagyon téves fogalom. Egész ellenkezőleg, az evolúció sokféle ágának nem áll ellent, hanem mérhetetlen arányokban segít előre.

Az "osztokodás" után mindjárt az "egyenlő rész" az, mely busítja a szocializmus ellenségeit. "A szocializmus — mondják — mindenkinek egyenlő részt akar juttatni a termékekből; a szorgalmasnak is csak annyi fog jutni, mint a lustának; a nehéz és kellemetlen munkának nem lesz nagyobb a jutalma, mint a könnyűnek és kellemesnek. A téglavetőnek is annyija lesz, mint az építésznek. Ilyen körülmények között mindenki minél kevesebbet fog dolgozni; senki sem fogja elvégezni a nehéz és kellemetlen munkát; a tudományt nem fogják megbecsülni s e miatt nem is művelik a tudományokat; a végső eredmény az, hogy az emberiség visszahúlyed a barbarizmusba; következésképpen a szocializmus káros."

Sokkal ostobább ez az érvelési mód, semmint sokat kellene cáfolgatni. Ennyit azonban mondhatunk: föltéve, hogy a szocialista társadalom valaha ilyen egyenlő jövedelmet szabna meg s föltéve, hogy annak következménye olyan irtózatoss volna, mint jóslójuk, ebben az esetben a természetes következmény az volna, hogy nem a szocialista termelést, hanem az egyenlő javadalmas elvét vetnék el.

A szocializmus ellenségei a jövedelem egyenlőségnek elvélből csak akkor bizonyíthatják a szocializmusnak káros voltát, ha bebizonyítják,

1. hogy ez az egyenlőség semmi körülmények között sem lesz összegyeztethető a termelés haladásával. Ezt pedig sohasem tudták és sohasem is tudják bebizonyítani, mivel a termelésben az egyének működése sohasem függ egyedül az ő díjazásától, hanem a körülményeknek egész sorozatától, — köteletség-érzetétől, ambíciójától, önbecsülésétől és így tovább. Ez pedig nem lehet pozitív jóslatnak, hanem csak nagyon kétes találgatásnak tárgya, oly találgatásnak, mely kedvezőbb társadalmi viszonyok között a szocializmus ellenségei ellen lehet csak érv. S bizonyítani kell

2. hogy a jövedelem egyenlősége annyira lényeges a szocialista társadalomra, hogy ez utóbbit el sem lehet képzelni az előbbi nélkül. És ezt bizonyítani épp oly lehetetlen, mint az előbbi. Elég egy pillantás a kommunista termelések különböző formáira, melyek még dacoltak az idők viharaiával. Látjuk, hogy az indiánok primitív kommunizmusától kezdve a legújabb kommunista társulatokig mily végtelen változata van a szétosztás módjának, melyek összeférhetők azzal a társadalommal, melynek közös tulajdonában vannak a termelési eszközök. A modern bérfizetés formái, az állandó fizetés, a bérfizetés, az időbér, a darabszám, a jutalék, — mind összegyeztethető a szocialista társadalommal, mint a szétosztás módja és nincs köztük egy se, melynek szerepe ne lehetne a szocialista társadalomban, tagjainak szükségletei s szokásai, a termelésnek követelményei szerint.

Ebből azonban nem következik az, hogy az egyenlő jövedelem elvének, — elvnek, mely nem szükségképpen azonos a teljes egyformasággal —, nem lesz semmi szerepe sem a szocialista társadalomban. De ahol ez az elv fölvetődik, nem úgy fog fölvetődni, mint egy bizonyos egyenlősíteni akaró mozgalomnak célja, hanem mint a társadalmi tendenciának és a természetes fejlődésnek eredménye.

(Folytatjuk.)

ESEMÉNYEK.

BOLDG INDIA!

A napokban látogatott el az Egyesült Államokba az egyik indiai kormányzó, hogy előadásokat tartson Indiáról, melyet Anglia boldogított kapitalistáival, hadseregével és hittérítőivel.

A jeles ur egyszer-kétszer elszólte magát, mint már irtuk, kissé öntudatlanul rávilágított az eszközökre, melylyel Anglia annyira esendessé teszi Indiát. Az eszközök: az ólomgolyó, a börtön, hogy az éhhalál ne említsük.

Ugy általában mégis annyira kíváncsok, annyira boldog országának festette Indiát, hogy az embernek szinte kedve kerekedett kíváncsodolni s abban a szerencsés országban letelepedni.

Azonban az a kimutatás, mely beszámol a hinduk pusztulásáról az angol uralom alatt, mindenképpen alkalmas a kormányzó által keltett lelkesedés leütésére.

Az angol török uralma alatt éppen az angolok által legjobban kiszíjolt provinciákban, legjobban kizsárolt városokban legrettenetesebbek az állapotok. Az éhhalálhoz járul a pestis borzalma s Angliának nincs a legcsekélyebb gondja sem arra, hogy a legelemibb egészségügyi rendszabályokat léptetné életbe a pestis pusztításainak megállítására.

1896-ban a bombay-i kerületben 2219 hindu halt meg pestisben. Magára Bombay városára alig esett néhány halott. 1897-ben már ugyanabban a kerületben közel 54 ezer volt a halottak száma. Ez a szám azóta évről-évre ijesztő módon szaporodott. 1904-ben már magában Bombay városában 225 ezer volt a pestisben elpusztultak száma. Mióta a pestis Bombayban először fölütötte fejét, a mult évvel végződő 12 év óta Bombay kerületében hat és egy negyed millió ember pusztult el.

Egyáltalán nem jobb a viszonyok a többi kerületben sem. 1900-ban Madrasban, United Provincesben és Punjabban néhány áldozata volt csak a pestisnek. Két év múlva, 1902-ben az áldozatok száma hatszázra szökött fel a három kerületben. Ismét két év múlva, 1904-ben egész Indiában egy millió és száznegyven-ezer ember pusztult el. 1907-ben közel másfél millió volt a pestisben elhaltak száma.

És az angol kormány tényleg nézi ezt az irtózatoss pusztulást. Kapitalistáinak India nyerstermekeire van szükségük elsősorban. India népe csak annyiban érdeklő őket, amennyiben olcsó munkaerőt kínálnak s a pestis és az éhhalál még elegendő munkaerőt hagyott rendelkezésükre.

Ezzel az országgal hivalkodik Anglia. S valóban alig lehetne találni országot, mely megkapóbb képet nyújtana a pusztulásnak, mely a török uralmát jellemzi.

MENNYIBE KERÜL SZENTTÉ VALNI?

Jámor, naiv emberek azt hiszik, hogy a szent avatódáshoz nem kell egyéb, minthogy az illető szent életmódot folytasson. A kevésbé naivak pedig azt hiszik, hogy ehhez nem elég a szent életmód, okvetlen szükséges egy kis furfang, holmi bűvészfogás, csodatétel. A beavatottak pedig tudják, hogy a szentté avatáshoz nem elegendő a szent életmód, sem egy-két csodatétel, hanem három nélkülözhetetlen dolog kell hozzá: pénz először, pénz másodsor és pénz harmadszor.

Van a dologban némi logika. Ha a pogány római katonák Krisztus koporsóját nem akarták ingyen őrizni, miért szaporítsa a római pápa ingyen Krisztus szentjét?

Mint a "Pall Mall Magazine" írja, a szentté avatás szertartásai még mai nap is egy kis vagyont emésztettek föl.

Falconieri herceg például szentté akarta avatni elődjét, Guiliána Falconierit. Sikerült is, de az egész vagyonát rá kellett áldoznia, mivel a pápa ingyen nem avat. A herceg család-fájában egy szenttel gazdagabban de anyagilag egy vagyonnal szegényebben meg is mondta fiainak: "Gyermekeim, nem bánom, ha anyagilag lesztek, csak szentek ne akarjatok lenni; rettetnesen sokba kerül."

Bár az újabb időkben a szentek értéke rettenetesen alászállt, még mindig nem kevesebb, mint huszazer dollárba kerül egy szentté avatás és ki kell ezt a pénzt izzadni akár a családnak, akár a városnak, akár az országnak, vagy annak az egyháznak, mely szaporítani akarja szentjei számát.

Egy-egy szent nagy pénzt hajt egyik-másik templomnak, városnak; sokszor jövedelmző tökécs képvisel. Csak természetesen, hogy ebből a jövedelemből a pápa is megkapja az őt megillető részt.

LETÖRÖLT SZEGYENFOLT.

Több ízben irtunk már a délen divatozó "peonage" rendszerről, mely szerint a déli államok és városok az elítélteket "bérbe" adták a kapitalistáknak, ami egyértelmű volt a rabszolgasággal.

Georgia volt ennek a rendszernek a melegegya. Virágzó kereskedést űztek az emberhússal, legkivált a feketékkel. Ha valamelyik bányatulajdonosnak, fáteljesnek, nagyüjtévesnek szüksége volt 10—20 rabszolgára, megállapodott a sheriffekkel s pár nap múlva együtt volt a szükséges szám. A legcsekélyebb kihágás miatt vagy nagyon sok esetben minden ok nélkül bíró elé került a szükséges szám, kimondatott az ítélet s mielőtt a szerencsétlen tulajdonképen tudatára juthatott volna helyzetének, már láncokban ott volt az ültetvényeken vagy a bányákban a felügyelőknél korbácsa alatt, hogy kidolgoztassék velejég.

Negyven év óta folyt ez a gyalázatos emberkereskedés. Azonban az újabb időkben oly vér-lázító kegyetlenkedések kerültek napfényre, hogy Georgia törvényhozása bizottságot küldött ki a hihetetlennek látszó vádak megvizsgálására. A bizottság jelentése aztán oly adatokat tárt föl, hogy a törvényhozás — mint annak idején irtuk —, megtiltotta a foglyok bérbeadását.

A napokban vette vissza az állam összes foglyait, számszerint 1600-at. Énekelve, újongva vonultak ki az összeláncolt foglyok szenvedéseik színhelyéről, a bányákból, az ültetvényekről.

Ezentul az államnak fognak dolgozni az országutakon. Hogy ez a gyalázatos kibérlési rendszer megszűnt, a sajton kívül nagyrészt Hoke Smith kormányzónak érdeme, ki szembe mert szállni azokkal az érdekekkel, melyek a peonage-rendszert fön akarták tartani.

AMZI LORENZO BARBER.

Meglehetős ismeretlen a fönti név a nagy közönség előtt. Pedig viselője, ki a napokban halt meg Ardsley-on-the-Hudsonban, országokat mozgatót meg, forradalmakat szervezett, hadseregeket toborzott, diplomatákat buktatott.

Az aszfalt trustnak volt elnöke. Husz éven át volt réme a délamerikai köztársaságoknak, különösen Venezuelának, ahonnan Castro elnök íjastul-fíjastul küüzette társulatával együtt. Üzleti érdekei behálózták egész Venezuelát s száműzetésével kezdődött a husz éves küzdelem, mely az utolsó időkben teljes győzelmével végződött.

Mint az Egyesült Államok nagy hatalmu kapitalistája, rákényszerítette az Egyesült Államok kormányát, hogy hivassa vissza azokat a diplomatákat, kik Venezuelában nem fejtettek ki elég értelet érdekeinek védelmezésében. Rákényszerítette az Egyesült Államok kormányát, hogy Venezuelával szakítson meg minden összeköttetést. Pénzsel, fegyverrel ellátta Venezuela ellenségeit. S nem volt forradalmi kísérlet Castro ellen, melynek mozgatója ne az aszfalt-trust lett volna.

Ha majd a történetíró megírja Dél-Amerika történetét, az utolsó évtizedekhez az aszfalt-trust lesz a történeti kútfő. A nemzetközi értekezletek, a forradalmak, a politikai átalakulások, a hosszú törvényes csaták s bonyodalomnak a kulcsszak mögötti intrikák mind a trustnak new yorki irodájáig vezethetők vissza.

A. L. Barber legnagyobbbrész láthatatlan volt. Az ő személye távol állt. Valahol Californiában üdült, de azért az ő ügynökei voltak azok, kik megvásárolták az Egyesült Államoknak időnkint árverésre kerülő, kiselejtett hadi sereit. Az ő ügynökei voltak azok, kik a hadisereket hajóra rakták, hogy leszállítsák a forradalmároknak. Az ő zsebe volt a dél-amerikai forradalmaknak hadi pénztára. S mikor a dél-amerikai pártoskodók egymást gyilkolták, a trustnak érdekében történt az.

Most véget ért a küzdelem A. L. Barber meghalt, de célját elérte. Venezuela befogadta a trustot, Barber ellenségei száműzetésben vannak s a befektetett pénz busás hasznot hajt. Az északi török diadalt aratott délen.

CSÖKKEN A DEFICIT.

Az Egyesült Államok pénzügyminiszteriuma által kiadott jelentés szerint a napi deficit állandóan csökken.

Január 1-től április 1-ig az átlagos napi bevétel 1,087,000 dollár volt a vámházakban, míg az összes átlagos napi bevétel 2,007,000 dollár volt. Az átlagos napi kiadás 2,303,000 dollár volt. Április 1-től kezdve pedig a bevétel 50-60 ezer dollárral haladta meg a kiadást naponként.

* Közlésre beküldte O. M. Johnson. Lapunk szük tere miatt csak kivonatossan közöljük.

NÉPAKARAT

SZOCIALISTA MUNKÁSLAP.
A Szocialista Munkáspárt hivatalos közlönye.

Kiadja:
Az Amerikai Magyar Szocialista Munkás Szövetség.

Megjelen minden kedden és pénteken.

Előfizetési ár:
Egész évre \$2.00
Fél évre 1.00
Negyed évre 0.50
Európába egy évre 12 korona
Egyes szám ára 2 cent.

A Munk. Bet. Szövetség hivatalos közlönye.

NÉPAKARAT

Published by the Hungarian Socialist Labor Federation of America
528 E. 6th Street, New York, N. Y.

CH. ROTHFISER, National Secretary.
SAM. LEFKOVITS, National Treasurer.

Issued every TUESDAY and FRIDAY.

Subscription yearly \$2.00
Single copies 0.02

Entered as Second-Class Matter August 28, 1907,
at the Post Office at New York, N. Y.

New York, TUESDAY, April 20.

KIK A CSALÁDI ÉLET MEGMENTŐI?

Igen gyakori a vád, melylyel a szocialistákat támadják. hogy a közös termelési rendszerben, vagy amint francia testvéreink mondják, az ipari köztársaságban, teljesen megszűnik majd a családi élet, mert megszűnik az a kiváló tekintély, melylyel ma a családfő, a kenyérkereső rendelkezik. Hogy mennyire igaz ezen vád, vizsgáljuk meg a mai rendszert s azt, hogy milyen a "családi élet" ma, hogy lehetséges-e azt még jobban megromítani, mint amennyire megromította azt a kapitalizmus s hogy mennyiben különbözne a munkáscsalád élete a szocialista köztársaságban.

A legelső utcaseprőtől a legutolsó miniszterig mindenki előtt nyilvánvaló, hogy a jelenlegi rendszerben alig van oly munkáscsalád, amelyben egyedül a családfő a "családfőtartó", hogy ne szorulna az a feleség vagy a gyermekek segítségére. Kénytelenek az igába állni valamennyien, hogy fedezhessék életszükségletüket. A munkáscsalád tagjai jóformán csak egyszer érintkezhetnek hetenkint hazumosabb ideig. A munkáscsaládban a civakodás napirenden van az idegek túlfeszültsége és az anyagi gondok miatt. A munkások nagy része fél a "családi élettől", illetőleg az ezzel járó esetleges nyomortól, míg másrészt a munkások kénytelenek heti 4-5 dollár éhbéért dolgozni vagy magukat a prostitúció karjaiba vetni. Ezt a "családi életet" féltik a mai rendszer támazói? Ezt fogják tönkre tenni a szocialisták?

Ezt a sokat megénekelt "családi életet" ékesen illusztrálja a következő rövid hír, mely a new yorki lapokban jelent meg:

"Kitejt csecsemő. Körülbelül két hónapos csecsemőt találtak tegnap kor hajnalban a Keap Street 352. számú ház kapujánál. A ház lakója figyelmes lett a kutya hangos ugatására s kiment megnézni a zaj okát. Ekkor meglátta a gyermeket, melyet egy közelben levő rendőrnök adott át."

A kapitalizmus, mint minden téren, úgy itt is megmutatja kártékony hatását. Ha a szocialisták az ilyen "családi élet" ellen küzdenek, ezért nem illeti őket szidalom, csak dicséret.

Magánál az ugynevezett "felsőbb osztály" nál sem megy minden a legjobb kerékvágásban. A törvényes polgármia ott üli legnagyobb diadalait. A "Bon-ton" megkívánja ezt s csak az a "tekintély", kinek legalább 3-4 válópöre volt már. A telenség, a ledérség, a szellemi és testi degeneráció keresi a változatosságot s bizony saját érdekük lesz, ha egy kis hasznos munkára szorítottatnak.

Az ily családi élet ellen küzd a szocializmus, az ily családi élet ellen küzd a szocialista, hogy felszabadítsa az embert az ember rémuralma alól, hogy teljesen szabadá tegye a nőt is, hogy ne legyen a rabszolga rabszolgája, ki a férfitől nem csak az élet gondjait, de az élet örömeit is ossza meg. Felszabadítani a munkáscsaládot gazdaságilag, hogy igazán szabad legyen s a szabadság ne csak néhány kiváltságosnak mentstvára legyen, a szocialista mozgalom célja. A ki a szocializmusért küzd, osztálytudatosan, céltudatosan szervezkedve, visszavághat a támadókra a támadók saját fegyverével, mert éppen ők a családi élet megromtatói és az ilyen akadékoskodások meg nem állíthatják a szocializmust diadalmas útjában. Ha a munkáscsaládot tudatára ébred óriási erejének s megtartja mindazt, amit munkája által teremt, az emberiség teljes szabadsága, boldogsága biztosítható lesz.

Eller Manó.

Magyarországi hírek.

A SZENTKÉP-TALIZMÁN SEM SEGÍTETT.

Bodor Miklós és Király István próbaidős rendőrök két cselédelnyánnal együtt borozgattak a kaszárnyában Wolf Ferenc szakaszvezetővel, aki régi jóbarátjuk. Poharzás közben Wolf elővette a jegyzőkönyvét, amelyből egy szentkép esett ki. Wolf ekkor tréfából megjegyezte, hogy ez a kép az ő talizmánja, amíg magánál hordja, nem érheti baleset, még a golyó sem fogja. Bodor kétségbevonata ezt az állítást, mire Wolf azt mondta:

— Próbáljuk meg!

Ezzel átadta a karabélyát, amelybe több fadugós gyakorló-töltést csusztatott. Bodor fölemelte a fegyvert és rálőtt a szakaszvezetőre, aki abban a pillanatban összeesett. A karabélyba ugyanis valahogyan éles töltés is került és a golyó mellén érte Wolf Ferencet. Valószínű, hogy Wolf bortól mámoros állapotában egy éles töltést is beletett a karabélyba s éppen ez a töltés súlt el. A szakaszvezető sebe halálos.

LEÁNYÁNAK A KERITŐJE.

A folyvást erkölcsöt hirdető polgári társadalomra jellemzően mutat rá a rendőrség sajtóirodájának egy minapi közleménye. Arról van szó, hogy mulatni vágó külföldi urak mulatóstól kerestek és találtak: egy apa eladta nekik a tulajdon leányát. Pénzért, szerelmi aranyakért, kutyába sem véve vallást, erkölcsöt, családi szentséget, amelyet azonban tüzzel és vassal véd meg a polgári társadalom az ugynevezett "szabadszerellem" ellen.

Assumort Kazimir és Gadsitzky állítólag petroliumforrás-tulajdonosok Bakuból, üzleti ügyekben Budapesten tartózkodva, megbízták B. Dávid hordárt, hogy szerezzen nekik egy nőt, mert mulatni akarnak. A hordár fölkereste G. Salamon jelmezszabót, akiről tudta, hogy összeköttetésben van orfeumi táncosnőkkel. A szabó tulajdon leányát küldte el a mulatni vágó urakhoz. Egész éjjel együtt voltak, reggel a keleti pályaudvarról el akartak utazni vele. A detektívek azonban gyanusnak találták az idegeneket és az egész társaságot bevitték a főkapitányságra. Az idegenek azt mondják, hogy a leánnyal Magyarországon akartak egy kis körutat tenni. A rendőrség G. Salamon ellen csábítás, a hordár ellen kerítés címen indította meg a vizsgálatot.

A POLITIKAILAG ÉRETT NEMZET.

Ezen a szép néven nevezik Magyarországot lakosságának azt a részét, mely az ócska cenzusos választójog alapján belülről az "alkotmány sáncain". Hogy ez a nemzet a politikai érettségi vizsgát korcsmai duhajkodásokban, eszem-izomban, füttyközelésben és a voksoló üzleti értékesítésében szép sikerrel letette, az nem vitás az előtt, aki tudja, hogy milyen egy magyar képviselőválasztás. Ennek lehet azután köszönni, hogy a magyar parlamentben éppen nem elvették jutnak be olyan alakok, mint teszem azt: Udvary Ferenc, a néppárti bankigazgató, aki a papoktól elbutított híveinek pénzével Amerikába vitorlázott. Az árván hagyott zirci mandátumra Ivánka Inre pályázott, még pedig sikerrel. E siker titka a politikailag érett nemzet ismeretében rejlett.

Kühn Sándor zirci körjegyző volt a főkor-tese, akivel együtt különösen Ivánka gazdasztiztje, Szoboszlay Vince fejtett ki nagy buzgóságot. Ivánka korteseinek az volt a törekvésük, hogy úgy tüntessék föl a dolgot, hogy a kerület csakis Ivánka jelölését kívánja és mindjárt másnap négy vendégelőben is nagy dáriód csaptak. Így az egyik vendégelőben mintegy 800 embert vendégeltek meg, de folyt az etetésítés több más helyen is. A függetlenségi párt jelöltje, Kállay Frigyes, meg is bukott a választáson Ivánkával szemben. Az etetésért és itatásért Kühn, Szoboszlay és még 22 zirci környékbéli kisbirtokos került a vádlottak padjára a polgárok választási joga elleni vétésé miatt. A veszprémi törvényszék Kühn Sándort 210, a többi vádlottat 50-90 korona pénzbüntetésre ítélte. A győri tábla ezt az ítéletet helybenhagyta.

A Kuria előtti tárgyaláson a buzgó kortesek védője különösen azért kérte az ítéletek megsemmisítését, mert az alsóbíróságok az összes vádlottak politikai jogait két-két évre felfüggesztették. Szerinte ez a mellékbüntetés sokkal erősebben sújtja a vádlottakat, mint a kis összegű főbüntetés. A Kuria azonban az alsóbíróságok marasztaló ítéletéhez hozzájárult.

ELFELEDEKZETT A FIZETÉSÉRŐL.

John Dunovan pórt indított E. H. Harriman ellen, mivel ez Dunovannak több rendbeli ügyvédi szolgáltatásokért elfelejtett fizetni.

Harriman, bár nem tagadta, hogy Dunovant ismeri, de arra sehoggy sem tudott vagy akart visszaemlékezni, hogy Dunovan milyen szolgáltatásokat tett neki.

Az elmaradt ügyvédi díjazás körülbelül 800 ezer dollárra megy.

A bíróság elrendelte a bizonyítékok beszo-gáltatását.

KEVESEBB SZERENCSETLENSÉG.

A Public Service Commission jelentése szerint New Yorkban március havában a vasutak csak husz embert öltek meg, a múlt év március havának huszonnégy halottjával szemben. A szerencsétlenségek folytán megsérültek száma márciusban csak 2434 volt a múlt március 2631 sérültjével szemben.

ROOSEVELT ÉS A SZOCIALISTA PART.

A New Yorkban megjelenő "Outlook" című heti folyóiratban Roosevelt ex-elnök cikket irt, amelyben erős támadást intéz a Szocialista Párt ellen s annak tagjait nagyon furcsa világitásban tünteti föl.

W. B. Killingback, a S. P. new jersey-i bizottságának titkárja, a párt állami szervezetének Newarkon tartott ülésén kijelentette, hogy az Outlook Publishing Company ellen a párt lépéseket tett a bíróság előtt. Kijelentette továbbá, hogy a pártnak nem a megjelent cikk politikai karaktere ellen van kifogása, hanem azok ellen a megjegyzések ellen, melyeket Roosevelt a Szocialista Párt tagjaira tett.

Csodáljuk, hogy Roosevelt támadja azt a Szocialista Pártot, amelytől programjának reformpontjait lopta s csodáljuk, hogy a S. P. bíróság elé viszi azt a Rooseveltet, akivel — elveiket tekintve — egy gyékényen bizony nagyon szépen eléérnek.

MUNKÁSVEZÉREK A FEHÉR HÁZBAN.

Gompers, Mitchell, Morrison és az American Federation of Labornek még egy néhány tisztviselője látogatást tettek a Fehér Házban. Mindenekelőtt megköszönték Taftnek, hogy megtagadta Pouden és Rudovitz orosz forradalmároknak kiadatását, majd két óra hosszat tanácskoztak az ipari békéről.

Az ipari béke egyik feltételként kikötötték, hogy a kongresszus foglalkozzék ismét a nyolc órás munkanap törvénybeiktatásával. Választ kértek arra is, hogy való-e a hir, mely szerint a Panama csatornánál amerikai munkásokat becsajtanak el, hogy helyüket idegen országbeli munkásokkal töltsék be. Az elnök az előbbi kilitásban helyezte, ez utóbbit illetőleg pedig vizsgálatot fog indítani.

Ugyancsak szóba került az anti-trust lawnak a munkásokkal szemben való használatá is, mely ellen a munkásvezérek kifogásaikat előterjesztették. Erre vonatkozólag Taft új konferenciát fog tartani Gompersékkel.

PRÓBA SZÁGULDOZÁS.

Corrigan bíró több ízben kétségre vonta azoknak a detektíveknek vallomását, kik automobiloikat elfogtak száguldozás miatt. Lehetetlennek tartotta, hogy óránként 60 mérföld sebességgel hajtó automobil a motor-kerékpár utóljérjen.

Vasárnap reggel aztán kipróbálta a detektíveket. Többet magával gépkocsiba ült s hatvan mérföld sebességgel kezdett száguldozni. A detektívek tényleg utána eredtek, elfogták, azonban nem zárták börtönbe.

A SUPERITENDENST LECSUKTAK.

W. I. Hillt, egyik philadelphiai szövögyárnak igazgatóját Elis Islandon letartóztatták, mivel azt a vádat emelték ellene, hogy Angliából szállított szerződött munkásokat. Ugyanis a gyárban sztrájk volt s a sztrájkolók figyelmelm kísérték Hillt, hogy honnan szállítja a sztrájktróket.

FEL A VERSENYRE!

Szakadatlan, kiméletlen harc folyik az elnyomók és elnyomottak között. Ebben a küzdelemben nem kérnek és nem adnak kegyelmet. Nincs békealku, nincs fegyverzünet.

A munkásoknak, az elnyomottak osztályának legerősebb fegyvere a saját. A saját agittal, nevel, szervez. Ha e fegyverünk gyöngye, gyöngék vagyunk; ha erős, erősek vagyunk.

Lehet-e küzdelmünknek csak egy harcosa is, ki ne akarná, hogy e fegyverünk minél erősebb, minél hatásosabb legyen?

Lehet-e csak egy szocialista is közöttünk, ki ne akarná, hogy a Népakarát mindennap végezze azt a munkát, melyet most hetenkint kétszer végez?

Elvtársak!

Az Amerikai Magyar Szocialista Munkás Szövetség vezetősége elhatározta, hogy ismét versenyre szólít föl benneteket. Alkalmat akar nyújtani nektek, hogy ne csak akarjátok, hogy a Népakarát napilap legyen, hanem tegyetek is érte valmit.

A vezetőség 1909 március 2-ikától október 1-ig versenyt indít előfizetők gyűjtésére, mely versenyben részt vehettek az Amerikai Magyar Szocialista Munkás Szövetségnek s a Munkás Betegségélyző Szövetségnek összes osztályai.

A verseny díjai:

Ötven dollár értékű könyvtár.

Huszonöt dollár értékű könyvtár,

Tíz dollár értékű könyvtár.

A versenyben számít úgy az új, mint a folytatólagos előfizető.

Híszük, hogy minden szervezet kiveszi részét a munkából, hogy hozzájárul valamennyi a Népakarát napilappá tételéhez.

Külföldi hírek.

A TÖRÖK FORRONGÁS.

Mint múlt számunkban irtuk, a török hadsereg lázadó csapatai elkergették az új török kormányt s a liberálisok jutottak a hatalomra. A "Telegraph" kábelhíre szerint a kormány felmenekült tagjainak sikerült a vidéken elhelyezett hadcsapatok összevonása, melyek loyálisak maradtak. Ezek a csapatok készülnek most fölvonulni Konstantinápoly ellen. A helyzet most a lehető legsajátóságosabb. A lázadók az új kormány kinevezetése után biztosra vették az amnesztiát s most ők tekintik lázadóknak azokat a csapatokat, melyek az elkergetett kormányhoz hívek maradtak. Az új kormánynak helyzete annál nehezebb, mivel nemcsak a vidéken levő hadcsapatok nem állnak rendelkezésére, hanem mert magában a fővárosban a föllázadt katonák száma csak hatezer s ezzel szemben tizenkétezer ember az elkergetett kormányhoz íni maradt.

Az Egység és Haladás Bizottsága, mely az ifjú-török mozgalmat irányítja, áttette székhelyét Szalonikába s a legújabb hírek szerint már huszezer albán katonát indított Konstantinápoly ellen. ezekkel egyidejűleg hét hadcsapat indult el Szalonikából.

A reakciókók kik elteinte részt vettek a zavarásokban, azzal a reménnyel, hogy hasznukra fordíthatják, végkép visszavonultak.

Ugy a liberálisok, mint az ifjú-törökök kiáltványokat bocsajtottak ki, melyekben biztosítják a népet, hogy az alkotmányt változatlanul fön akarják tartani.

A helyzetről csak gyéren érkeznek hírek, mivel az összes táviratok cenzura alá vannak vetve.

MÉSZÁRLÁSOK KIS-AZSIÁBAN.

Még idáig meg nem erősített hírek szerint a kis-ázsiai Adanában fanatikus mohamedánok megtámadták és legyilkolták a keresztényeket. Mint Párisban értesültek, a legyilkoltak között volt hetven aréniai, több amerikai és német misszionárius, a sebesültek között van az angol konzulatusnak néhány tagja is.

Adana a Sihin folyó jobb partján fekszik, lakosságának száma mintegy hatvanezer. A keresztények és a mohamedánok között állandó volt a torzalkodás, míg végre most kitört a vallási viszály minden borzalmával.

Az egész város lángban áll a mészárlások kezdete óta s általános a pusztulás.

HÁBORGÓ VULKÁNOK.

Olaszországban már hosszabb idő óta erős működésben vannak az Etna és Stromboli tűzhányó hegyc.

Az utolsó napokban már nemcsak füst, hanem hatalmas lángoszlop és nagymennyiségű láva is ömlött mindkét vulkánból s a közeli városokban általános a rettegés, hogy Pompeji és Herculanium sorsára jutnak.

Frank Alvert Perret, a csillagászati intézet igazgatója, ki annak idején megjelölte a szicíliai és calabriai földrengést, megjegyzései alapján már régebben híradt, hogy április 15-ike és 20-ika között kitörések várhatóak, melyek veszedelmes méreteket fognak ölteni.

SÁRGALÁZ A TENGEREN.

A "Neuraston" gőzösnek majdnem összes legénysége betegem érkezett meg Jamaica. A hajó Parabol, Braziliából indult el s egyik matróza megkapta a sárgalázat. Minden intézkedés mellett is egyik hajós a másikat után kapta meg a lázt s végül alig maradt annyi egészséges ember, amennyi okvetlen szükséges volt a hajó kezeléséhez.

Egy matróz meghalt, tizenegy pedig súlyos beteg.

AZ EDINBURGHI VÁLASZTÁS.

Angliában a legutolsó választás óta a kormány többsége folyton fogy. Ahány kerületben megpótvalasztás volt, mindig a liberálisok vesztettek. Edinburg h keleti kerületében április 16-án volt választás, melyből ugyan a liberálisok kerültek ki győztesen, azonban oly győzelemmel, mely egyértelmű a vereséggel.

Az előző választáson nyert liberális többség ugyanis tizedere olvadt le. A liberális párt kezdé belátni, hogy a legközelebbi általános választáson végkép buknia kell. A kormánynak helyzete így is nagyon kétségbe, mert nemcsak az egész közvélemény van ellene, hanem parlamenti többsége is megbizhatatlan.

OLAJFORRÁSOK SUEZ MELLETT.

Suezről délre százötven mértföldnyire gazdag olajforrásokra bukkantak. Azon a környéken nagy tökével rendelkező angol szindikátus már régebben folytat kutatásokat, melynek eredményeképpen egyre több és gazdagabb forrásokra bukkantak.

Ha a források kiaknázása megkezdődik, a Standard Oil Company meglehetősen erős versenytársra talál a vidéken az angol szindikátusban.

TÁRCA.

NACI, AZ "ISTÓRIÁS".

— Irta Domanek István. —

Mindenki csak "istóriás"-nak és Nácinak hívta ökelmét, aki valamikor, fiatalabb korában paraszti sorban veritékezett a többi atyafiakkal ott künn a zöldelő, viruló határban. Gondolta Náci, hogy a kasza-kapaforgatásnál könnyebb mesterség a história-árukgatás.

A községünk "koszorus" és örökké péztelen költője népies hangu versbe szedte a környezet történt szenzációsabb eseményeket, különösen gyilkosságokat és ezt neveztek história-nak, paraszti nyelven egyszerűen "istóriának".

Náci ezeknek árulgasatából éldegelt. Vászározt, piacokra járt. Cibaktól egészen Szalon-táig ismert minden tanya- és falubeli ember és asszony. Nácinak nagy neve volt a mestersége révén. Egyszerben emlegették Petőfi Sándorral. A paraszt ember tudásvilágában csak két versíró ember élt: Petőfi Sándor és Csalamádé Ignác. Mind a két név igen nagy tisztelőnek örvendett az alacsony, nádtetejű viskókban. Minden istóriára rá volt nyomtatva: írta Csalamádé Ignác. A dicsőség tehát a Nácié volt és nem a szellemi termék tulajdonképeni szerzőjé, a borzas diáké, aki különben sokkal szívesebben szobrevágtat az írói honorárium fejében kapni szokott két pengőket, mint a két pengő nélküli dicsőséget.

Nácinak sohasem ment olyan jól, mint ahogy szeretett volna. A legközelebb szenzációk távasztájon 'szoktak történni, akkor, amikor csak az uraknak van pénzük, az uraknak meg nem kell az istória. A parasztnép csak öszfélé jut egy kis pénzhez, de akkor meg a fenének se jut eszébe, hogy jó volna a tanyaszomszédját fejleszteni agyoncsapni, amiért az elcsábította a szomszéd menyecskét, vagy kirabolná a gazdag Kukás Pétert és dulakodás közben leharapná annak az orrát, avagy vásár alkalmával az alsórészi legények közül vagy kármat a más világra küldeni. De még a ványai herélt ispán esete is télviz idején történik, amikor szörnyen péztelen a nép.

Uj eszmék kezdtek kovályogni ekkortájt a levegőben. Csodás, szinte hihetetlenül hangzó új ígéseket hozott a lengő szellő a medrénben szélesre dagadt szöke Tisza fölött a mi határunkba is. Hangosan senki sem mert róla beszélni. A zsellérember vagy a szerződéses cseléd meg csak úgy mert rá gondolni, ha először körülnézett, hogy nem-e látja valaki. Körülnézett óvaosan és magában morgomta:

— Hát cocilista vagyok-e én?

Még egyszer körültekintett és csak aztán mert rá felelni magának:

— A' vonék tán. Minden szolgál az, csak hogy nem meri mondani De az urak nem cocilisták. Minek is lennének azok, mikor övék a föld, a ház, a jószág, mind-mind.

Birkás Ferenc bátyánk, akit a fiskálisok kiforgattak mindenéből és most a más földjét turkálja, a pénteki hetipiacon odasomfordált a Náci asztala mellé és szinte félve sugja:

— Náci eszem, van-e még abból a cucilista istóriából?

Nácinak ilyen is van már. De ezt nem rakja ki az asztalra a többi mellé, hanem ezt zsebből árulja, mint a "Pongyolák világából" című pikáns históriát. Nagy óvatosan előkerül a belső zsebből a "Jönnek a szocialisták" című füzetecske és Birkás Ferenc bátyánk olyan óvatosan rejti a szüre alá, hogy senki észre nem veszi és nyomban elinal vele.

A főkapitány észrevette, hogy valaki szocialista füzeteket terjeszt, mert szokatlan mozgolódás támadt olykor vasárnap a publikációk alatt, amikor a nép nem azt figyelte, hogy mit olvas ki a nagy publikációs könyvből a golyvás imrok, hanem összeverődtek itt is, amott is nagyobb csoportokba az emberek és tanakodtak nagy fontossággal.

A főkapitány közölte is észrevételeit a polgármesterrel, akinek csak birtoka és pocakja volt nagyobb a tudatlanságánál:

— Akos komám, én úgy sejttem, hogy az az akasztóáruval Csalamádé Náci árulgatja ezeket a cucilista iratokat.

— És ezzel kihuzott a zsebéből egy "Jönnek a szocialisták" című füzetet.

— Nem lehet más a terjesztője, mint Náci — vélekedett a polgármester és olvasni kezdte a füzetet.

— A gazemberek fel akarják osztani a földet. Akinél csak egyet is alálsz ilyen iratot, azt rögtön csukasd le. Azt a bitang Náci meg most rögtön veresd vasra — tört ki a polgármesterből a düh.

A főkapitány fifikusabb ember volt, más mód járt talála ki a dolognak.

Felhívom Náci, de nem azért, hogy lecsukassam, mert ezzel nem vehetnék elejét a bajnak, haem rávesszük, hogy olyan iratokat áruljon, melyek a népet felvilágosítják és kiveszik a veszedelmes izgatók kezéből.

A polgármester helyeselte a tervet.

— Ugy van, oktadni, felvilágosítani, kell a népet — mondta —, hiszen a kaszinóban székelő közművelődési körben is erről olvasott fel a minap Hajagos Béni tanár barátunk. Éppen kapóra jött ez a dolog. Most megmutathatjuk, hogy meg tudjuk menteni szeretett városunk népét a veszedelmes tévtanoktól.

Pár nap múlva a polgármester felcitolta Nácit a város házára. Ekkorára már készen voltak a nép "megmentésére" szánt "szellemi" termékek. "A megvadult birkanyáj vagy mire jó a szocializmus". Ezt az ékes címet viselte a jeles "józanító" nyomtatvány. Persze, hogy ez is verses volt, mert ilyen kell a parasztnak.

A polgármester ur, miután hatalmas erkölcsi prédikációt tartott Nácinak és figyelmeztette őt arra, hogy ha szocializmusra mer, akkor rögtön megvonja tőle a história árusítási engedélyt, felajánlotta, hogy "A megvadult birkanyáj" című füzeteket teljesen ingyen adja át árusítás végett és még ezenfelül öt forintot kap Náci, ha buzgón terjeszti.

Náci elfogadta ezt az ajánlatot, mert félt is a polgármester ur hatalmától, meg az öt forint is jólesett neki.

A polgármester ur annira belejött a lelkesítésbe, hogy nagy hangon, páthosszal kezdte szavalni a füzetből:

"Egyenként lehetünk,
És kell is, hogy legyünk,
Hazaszeretben
Kell, hogy egyetértsünk.
De nem úgy ám, ahogy
Azt ti gondoljátok
És amint hirdetik
A gaz ámitások."

Náci elcipelte a nagy eszomag nyomtatványt és terjesztette is eleinte, mert rendőrök vigyáztak rá folyton. De senki sem látta ennek eredményét.

A polgármester az ajkait harapdálta dühében, a főkapitány verte az íróasztal az öklével, hogy csak úgy rengett belé. A veszedelmes tan rémesen terjedt a községben.

— Te, Akos — mondta a főkapitány a polgármesternek — ám azt a bitang Csalamádé Nácit kizsápolgattam a városból, mert az az oka, hogy a veszedelmes cucilisták ilyen rohamosan szaporodnak.

— Nem lehet — mondta nyugodt hangon a polgármester —, hisz ez idevalósi illetőségű. — Hát akkor lecsukatom a gazembert.

Náci a keddi piacról egyenesen becitolta a főkapitány elé és két napra elterítette a hüvörsre. A polgármester ennek fejében még jól összezsúfolta, hogy elfogadta az öt forintot és még sem terjeszti a füzeteket. Ezzel megkárosítja a községet is, mert érdemtelenné válna zsebre az öt forintot.

Nem kell a mi népünknek ma már a verses "istoria", nem kell annak még ingyen sem. Náci éhen pusztulna el, ha most "istoria"-árusításból akarna megélni.

Náci levette a pantallót és egy ingben, gatyában ott kaszál-kapál a széles határban a többi atyafiakkal egy sorban.

A polgármester ur az elmúlt őszen kint járt a határban az indzellérel és amikor megpillantotta Nácit, amint az nehéz kaszával csapdosta a kövér heretevést, csodálatosan félrehúzta a száját és fanyar mosoly kíséretében megjegyezte:

— Nézd, a kutya paraszt, hogy izzad ott a napon. Míg istoriás volt, jól ment sora. De ma már nem kell a parasztnak istoria. Újságot olvas és politizál ma már minden büdös paraszt. Ilyen világot élünk már. Komisz világot.... Egye meg a fészkes fene....

LAPUNK MEGBIZOTTAI.

- Akron, O. Huszer F., 437 Sherman St.
 - Allegheny, Pa. J. Ebenschweller, 607 Chesnut st. Pittsburg, Pa.
 - Baltimore, Md. S. Salamon, 640 W. Fayette St.
 - Brooklyn, N. Y. J. Havasy, 32 Stagg St.
 - Bridgeport, Conn. P. Varga, 954 Wordin Ave.
 - Berwick, Pa. E. Kömüves, 1210 2nd St.
 - Buffalo, N. Y. Sztrana P., 1884 Niagara St.
 - Berberton, O. Botos Imre, 428 Mulberry St.
 - Burnside, Chicago, Ill. Gaál Sándor, Burnside Ave. 9434.
 - Cleveland, O. S. K. Horváth, 3536 W. 66th St.
 - Cincinnati, O. P. Brandt, 1821 Race St.
 - Chicago, Ill. L. Schwartz, 698 Fulton St.
 - Columbus, O. Jergasits J., 400 So. Fulton St.
 - Davenport, Ill. Janka István.
 - Duquesne, Pa. B. Major, 62 Linden Ave.
 - Detroit, Mich. S. Simonffy, 8 Wanderbilt Ave.
 - Erie, Pa. Tóthi Béla, 1605 Plum St.
 - Elizabethport, N. J. M. Oppmann 439 Magnolia Ave.
 - Granite City, Ill. J. Szekeres, Box 144.
 - Road.**
 - Hartford, Conn. M. Schulteis, 52 Grand St.
 - Lynn és Boston, Czapp István, 23 Collins St.
 - Lansing, Mich. I. Székely, 927 Division St.
 - Milwaukee, P. Schmitz, 1314 State St.
 - Mc Keesport, Pa. P. Szarvas, 143 2nd Ave.
 - Newark, N. J. Gazdag J., 20 West St.
 - Newark, O. Turucz P., cor. Wash. & Cedar St.
 - North Tonawanda, N. J. Mayer, 229 Frederika St.
 - New Brunswick, N. J. Dévics F., 65 College Ave.
 - New York, N. Y. Szerkesztőség és kiadóhivatal, 516 E. 6th Street.
 - New York, N. Y. Hercegh L., 342 E. 65th St.
 - New York, N. Y. Lefkowitz L., 346 E. 62nd St.
 - Oakland és vidéke, Cal. Almassy F., 9th & Washington St.
 - Oakland, Cal. Kellner E., 806 Washington St.
 - Pasadena, N. J. Bujáky János, 14 Grand St., Garfield.
 - Philadelphia, Pa. L. Parker, 953 N. Marshall St.
 - Peoria, Ill. Takács S., 625 Fifthgate St.
 - E. Pittsburg, Pa. Vislay B., P. O.
 - Panama, Ill. S. Takács, Box 88.
 - Rankin, Pa. Risdorfer K., 239 3rd St.
 - Schenectady, N. Y. Tóth J., 109 7th Ave.
 - St. Louis, Mo. Kish Gergely, 162 Miller St.
 - St. Louis, Mo. M. Lányi, 2401 N. 9th St.
 - San Francisco, Cal. F. Dobrodenka, 1363 Minna St.
 - Springfield, Ill. Szivós J., 1516 Sangamon Ave.
- Ezekben kívül az egyes szervezetek által megválasztott sajtó-bizottsági tagok fel vannak tüntetve az előzetes felvenni és azt nyugtázni.

Kik a lapot nem kapják rendszeresen, levelezőlapon tudassák velünk a következő angol szöveggel:

Editor, Népakarat. 516 E. 6th St., New York.

I am a subscriber of your paper, but I don't get regulary. Please send it to this address:

Név.....

Szám és utca.....

Város.....

JEGYZŐKÖNYV.

Felvetették az Amerikai Magyar Szocialista Munkás Szövetség 1909. április 10-én és 11-én, Clevelandon, Ohioban, a Dedinszky Hallban tartott VI. rendes évi kongresszusán.

(Folytatás.)

A titkári, szerkesztői- és szervezői jelentés egyes kérdések s az azokra adott válasz után egy hangulag tudomásul vétetett. A pénztári s az ellenőrző bizottság jelentése, a már ugyan Clevelandre érkezett, de még rendelkezésünkre nem álló üzleti könyvek miatt más ülésszakra halasztották.

Az osztályok küldöttéinek jelentése következett. Egy osztály küldöttének jelentésén kívül, valamennyi jelentés a tagok szaporodásáról szólt. Dacára a súlyos gazdasági viszonyoknak, az osztályok anyagilag is elég jó lábón állnak. Valamennyi osztály tartott az év folyamán népgyűléseket, fölolvasásokat, vitaestélyeket, melyek nagyban növelték a szervezetek tagjainak tudását.

Ohio, Pennsylvania és Illinois állami vezetőségek megbízottainak jelentése után, mely jelentés minden küldöttet meggyőztek az állami vezetőségek létezésének hasznos voltáról, "Az Amerikai Magyar Szocialista Munkás Szövetség viszonya a Szocialista Munkáspárthoz" napirend tárgyalására tértek át, mely napirend előadója Basky Lajos volt, ki beszédében körülbelül a következőket mondotta:

1904-ben tartott rendkívüli kongresszusunkon fogadtuk el a Szocialista Munkáspárt elvi nyilatkozatát s taktikáját. Azóta szövetségünk és a párt között egyre szilárdabbá vált az elvi kapcsolat.

Az Egyesült Államok kapitalista fejlődése rohamosan teremt meg azokat a gazdasági viszonyokat, melyekben a Szocialista Munkáspárt elvi alapján győzelmet kell aratnia a munkások számára a bérrendszert fölött.

A mult egymás mellé sorakozott eseményei egyre szilárdabbá tették állásfoglalásunkat s amidőn elvileg összeforrottunk a Szocialista Munkáspárttal, mind sűrűbben hangzott föl az óhaj, hogy lépünk a párttal szervezeti kapcsolatba is.

A vezetőség a mult kongresszus határozatainak megfelelően kereste a módot, hogy a szövetség belépjen a Szocialista Munkáspártba. A párt mult évi konvenciján foglalkozott a nyelvi szövetségek kérdésével s alapszabályainak módosítását határozta el, hogy a nyelvi szövetségek fölvehetők legyenek s a párt ügyeinek intézésében bizonyos anyagi kötelezettségekkel szemben részt vehessenek.

Ezek a módosítványok referendum szavazás alá kerültek s a referendum elfogadta azokat. A párt részéről tehát megszűnt az akadály. A vezetőség foglalkozott a párt által elfogadott módosítványokkal, hogy a kongresszus elé terjessze azokat.

Ezek a módosítványok a következők:

1. szakasz. A szövetség ugyanannyi pártadót fizet az országos pártvezetőségnek, mint az állami pártvezetőségek; havonként hét centet minden tag után.
2. szakasz. Minden szövetség egy taggal képviseltetik az országos pártvezetőségben.
3. szakasz. A S. L. P. országos kongresszusán minden szövetség ötven tag után egy küldöttre s minden további ötven tag után egy küldöttre jogosult.
4. szakasz. A szövetségnek osztályai a S. L. P. osztályainak általános bizottságaiban, ha a rendes pártadót fizetik, küldöttre jogosultak, egyébként fraternal (testvéri) küldöttre jogosultak.
5. szakasz. A szövetség osztályai küldöttre jogosultak a S. L. P. állami konvenciján, ha a rendes pártadót fizetik az állami vezetőségnek. Egyébként fraternal küldöttet küldhetnek.
6. szakasz. A S. L. P.-nak teljes jogkör van a szövetségnek vagyona fölött. Nem felelős a szövetségek által vállalt adósságokért.
7. szakasz. Minden küldöttnek érthetően kell beszélni angol nyelven.
8. szakasz. A képviseltetés alapjául nem vehetők azok a szövetségi tagok, kik a párt osztályának tagjai.
9. szakasz. Általános szavazás alá menő kérdésekben azok, kik a párt osztályainak is tagjai, csak a párt osztályáiban szavazhatnak.
10. szakasz. A nyelvi szövetségek alapszabályai és mellékszabályainak magukban kell foglalniok a S. L. P. alapelveit s a pártvezetőség jóváhagyásának vannak alávetve.
11. szakasz. A gazdasági szervezeteket illetően a stuttgarti nemzetközi kongresszuson a S. L. P. és az I. W. W. küldöttjei által közösen beterjesztett határozatok veendő a párt állásfoglalásánál a gazdasági kérdéseknél, következésképpen törendő az alapszabályokból minden külön megnevezett gazdasági szervezetnek indorszállása. A törendő részekre vonatkozólag a 13. indítvány intézkedik.

A vezetőség nem óhajtott e módosítványok mellett vagy ellene állást foglalni. Teljesen önkre bizza, hogy megítélik: eleget tudnak-e tenni azoknak az anyagi kötelezettségeknek, melyeket ezek a föltételek rónak a szövetség vállára. Ha igen, úgy mondják ki a csatlakozást. Ha nem, úgy kérjünk más föltételeket.

A vezetőség sokkal súlyosabbnak találja az anyagi terhet, melyet szövetségünknek a S. L. P. alapszabályainak módosítása szerint viselni kellene, semmint elmulasztatná fölhívni erre az önkök figyelmét; sokkal fontosabbnak tartja a csatlakozás kérdését, semmint annak elutasítását ajánlaná, ha megfelelő föltételek azt lehetővé teszik.

Az előadói beszéd s egy-két küldöttnek e tárgyhoz való hozzászólása után Lefkovic Lajos ama indítványának indoklása olvastott föl, mely indítvány a szövetségnek gazdasági propaganda csoporttá való átalakulását célozta. A terjedelmes indoklást a legnagyobb figyelemmel hallgatták végig és csak annak elhangzása után tétett kifogás ez indítványhoz e pontnál való tárgyalása ellen. Többek hozzászólása után 16 szavazattal 8 ellenében elfogadtatták az indítvány, mely e kérdés fölötti napirendre tért javasolta. A további hozzászólók legnagyobb része kívánta a csatlakozást, természetesen más anyagi föltételek mellett; történtek azonban fölszólások, melyek nemcsak az anyagi föltételekre, hanem az elfogadott módosítványoknak egyes pontjaira, de különösen a 2-ik és 6-ik szakaszára való hivatkozással sem kívánták a csatlakozást. A vitának Friedman fölszólása vetett véget, ki indítványozta és a kongresszus magáévá tette, hogy míg a chicagói angol sectio indítványa, mely most van referendum alatt és mely a szövetségnek tagonként havi 3 cent pártadó fizetését javasolja, halasztassék el a határozathozatal. Együttal utasították az újonnan megválasztott vezetőséget, hogy e kérdést illetően lépjen érintkezésbe az angol párt vezetőségével és félévén belül teygen jelentést ebbeli munkájának eredményéről.

Az idő előre haladására való tekintettel (vasárnap hajnali 2 óra) indítványozott és elfogadtatták az ülésszak bezárása és határozottat, hogy a következő ülésszak reggel 8 órakor kezdődjék.

Vasárnap reggel 8 órakor Rothfiser Károly a kongresszus tanácskozásait ismételtén megnyitja és tisztviselők választását kéri. Előnké Friedman Ignátz, alelnökké Turuc Pál, jegyzőkké az első ülésszak jegyzőit választatták meg.

Tárgyalásra a napirend 5-ik pontja "A sajtó" következett. Előadó Basky Lajos volt, ki a következőkben referált e kérdésről:

A mult év súlyos gazdasági válsága nem egyszer tette kétségessé lapunk megjelenését. Akárhányszor úgy látszott, hogy elveszítjük leghatalmasabb fegyverünket. A vezetőségnek úgy szólni minden energiáját, minden idejét arra kellett fordítania, hogy a Népakarat megjelenését biztosítsa. Nem sikerült volna törekvés, ha az elvtársak tudatában nem lettek volna a ténynek: hogy sajtó nélkül nincs mozgalom; ha nem érezték volna, hogy lapunk az az mozgalmunk, ami a napfény és a lég az emberi testnek.

Ahányszor elvtársinkhoz fordultunk, nem hiába tettük, úgy a szervezetek, mint egyesek kivették részüket a munkából s ha áttekintjük az évet, látjuk, hogy bármekkora áldozatokkal járt is lapunk fontartása, bármily kétséges volt is néha helyzete, nemcsak nem bukott el, hanem szilárdabban áll, mint valaha.

És mégis, ha tekintetbe vesszük mozgalomunk fejlődését, tagjaink szaporodását, eszménk terjedését, azt kell tartanunk, hogy lapunk fejlődése nem felel meg a mozgalom általános fejlődésének. Ahhoz képest, amekkorát mozgalomunk haladt, lapunknak erősebbnek kellene lenni.

Ennek a kongresszusnak föladata az, hogy határozza meg a Népakarat fölött. Nem egy szervezet indítványozta, hogy a kongresszus határozza el a Népakarat háromszori kiadását hetenkint. Helyes. Örömmel kell ezt fogadni minden szocialistának. Azonban ne feledjük el azt, hogy a lap többszöri kiadása újabb terhekkel ró reánk s ezeket csak úgy tudjuk elviselni, ha elvtársaink kivétel nélkül megteszik kötelességüket. Akkor megjelentethetjük a Népakaratot hetenkint háromszor.

A vezetőségnek határozott propeozíója van erre nézve. Határozza el a kongresszus, hogy a Népakaratot hetenkint háromszor adja ki 1909 október elsejétől kezdve, ha a lap anyagi helyzete ezt lehetővé teszi.

Önököt! függ, hogy lehetővé tegyék! Hosszabb vita indult meg ezután. Némelyek egyes rovatot, mások a lap technikai kiállítását tették kritika tárgyává és különösen a kalauznél észlelhető hanyagságot kifogásolták. Az elhangzott kifogásokra egyrészt Basky, másrészt Rothfiser és Róna elvtársak feleltek.

Határozottat elsősorban a sajtó szellemi részére vonatkozó indítványok tárgyalása. Határozottat, hogy a fölszólalók e tárgynál csak öt percig beszélhessenek.

Több osztály indítványára a kongresszus kimondta, hogy a vezetőséget utasítja, hogy az esetben, ha október 1-ig 1000 új előfizetőt szerzenek és a szövetség megfelelő anyagiak közt lesz, a Népakaratot hetenkint háromszor jelentesse meg.

A nyolc oldalas lap megszüntetett és elfogadtatták a vezetőség ama ajánlata, hogy az osztályok negyedévenként teygenek jelentést s e jelentések a Népakarat melléklete gyanánt jelenjenek meg.

Elfogadtatták a chicagói szervezetnek következő indítványa:

A S. L. P. elveit s taktikáját illető vélemény eltérésekben a szerkesztő csakis a vezetőség jóváhagyásával foglaljon állást.

A kalauz kéthetenként egyszer lesz közölve. Elvetették az indítvány, mely a kérdés és felelet rendszert, valamint az, mely "Gyermeknevek" rovatot kívánt a Népakaratban nyitni.

Napirendre tértek Adler Albert indítványa fölött. A szövetség minden egyes tagjára a belépéstől számított hat hónapon belül a Népakaratra való előfizetés kötelezővé tétetett.

A chicagói szervezetnek a Népakarat érdekében folytatott verseny módosító indítványa elfogadtatták. E szerint a verseny hat hónappal meghosabbították és nem egy, hanem három díjért fog folyni. Az első díj \$50.00, a 2-ik \$25.00 és a 3-ik díj \$10.00 értékű könyvtár lesz. A versenyben úgy az új, mint a folytatólagos előfizetők számának.

A többi indítványok már részben gyakorlatban lévő dolgokat javasoltak, ennél fogva tárgyalanokká váltak, részben a vezetőséghez utasították.

Szóvá tétetett a délután Clevelandon tartandó országos népgyűlés. A kongresszus, hogy a rendelkezésére álló rövid időből se vesztisen, de hogy a népgyűlést országos jellegűt se fossza meg, kimondta, hogy három 3 tagú bizottságot választ és pedig felebbezési-, alapszabálymódosításokat célzó inítványokat tárgyaló- és számvizsgáló bizottságot, mely bizottságok a népgyűlés tartama alatt fognak működni és a kongresszus tanácskozásainak ismételt megnyitása után elvégzett munkájukról jelentést tesznek. Az egyes bizottságokba a következők választottak meg:

Felebbezési bizottságba: Koncek Imre, Parragh Ferenc, Schreiber Mátyás.

Az alapszabály módosításokat tárgyaló bizottságba Friedman Ignátz, Szarvas Pál, Shussler József.

A számvizsgáló bizottságba Bécsi Pál, Erben János, Turuc Pál.

A népgyűlésre szónokoknak Vitális Boldizsár, Basky Lajos, Marossy István és Timár J. küldettek ki.

Ülésvezető a bizottságok tagjait hivatásuk fontosságára és az elvtársakat a népgyűlésről mielőbbi visszatérésre való figyelmeztetése után, ez ülésszakot vasárnap délután 2 órakor bezárja.

(Folytatjuk.)

EGYLETI HIREK

Az Amerikai Magyar Szocialista Munkás Szövetség II. osztályában (404 E. 64th St.) folyó **hó 24-én** este 8 órakor tudományos fölolvasás tartatik.

Fölolvasó: Basky Lajos elvtárs. Tömeges megjelenést kér az osztály Titkára.

Az első osztály **április 24-én** este 8 órakor rendkívüli gyűlést tart, melyen a kongresszusi küldött tartja beszámolóját.

Felszólítjuk mindazon elvtársakat, kik az I. osztály által március 20-án rendezett mulatság jegyeivel még nem számoltak el, hogy legkésőbb **folyó hó 17-ig** elszámolni sziveskedjenek, ellenkező esetben névszerint lesznek felszólítva.

A vigalmi bizottság.

FIGYELEM PITTSBURG VIDÉKI ELVTÁRSAK!

Azon elvtársnak, ki E. Pittsburgban, Alleghenyben, Rankinben, McKeesporton vagy Duquesneben április 5-től május 15-ig a legtöbb új előfizetőt szerzi a Népakarat részére, a "Francia Forradalom" című művet adományozom. Weisz Márton, E. Pittsburg, Pa.

A McKeesporti Szocialista Munkás Szervezet **1909 május 2-án**, délelőtt 10 órakor felolvasást tartat a szervezet helyiségében 2. St. 149. szám alatt.

Tárgy: Mit akar a szocialdemokrácia? Előadó: Szarvas Pál. A munkástársak megjelenését kéri az Agitáló bizottság.

A Detroiti Szocialista Munkás Szervezet **1909 április 25-én**, vasárnap délután 2 órakor, a Hóvízi-féle nagyteremben (Cary és Madina utcák sarkán

NÉPGYÜLEST

tart. Napirend: A munkásság helyzete és teendői. Tömeges megjelenést kér a Szervező bizottság.

NEMZETKÖZI NÉPGYÜLES MÁJUS 1-ÉN

A Szocialista Munkáspárt **1909 május 1-én**, szombaton este 8 órakor nagy nemzetközi népgyűlést tart a Cooper Unionban. Napirend: Május elsejének jelentősége. Szónokok: Dániel De Leon, C. H. Corregon, I. T. Hunter, J. Schlossberg, stb.

Az Amerikai Magyar Szocialista Munkás Szövetség VI. osztálya (Newark, N. J.) **1909 április 30-án**, a Germania Hall-ban (310 Spring field Ave.) műsorral és táncol egybekötött **NAGY MÁJUSI ÜNNEPELYT** rendez. Kezdeté este 8 órakor. Belépő-díj 15c. Ruhatár 10 cent.

REGÉNY. RASZKOLNYIKOV

(BÜN ÉS BÜNHÖDÉS.) Irta: DOSZTOJEVSKIJ M. TÓDOR. (Folytatás.) (46.)

— Kicsoda ön? — kérdezte Raszkolnyikov a fiatal embertől. Ebben a percben azonban nyilvánított az ajtó s megjelent Razumihin.

Lelahajolt, nehogy megüssé a fejét az ajtó szemöldökfájában.

— Igazi hajó-kajüt ez a szoba — szólt belépve. Majdnem mindig beleütöm a homlokomat az ajtó gerendájába. S még ezt a lyukat lakásnak nevezik! Ah, pajtáskám, már magadhöz tértél? Éppen most mondta Pasenka.

— Éppen most jött meg az esze — felelt Násztászja.

— Éppen most — állította mosolyogva a hivatalosolga is.

— És ön kicsoda, ha szabad kérdeznem? — kérdezte Razumihin. En ugyanis Razumihin tanuló vagyok. Nemes ember fia s a beteg barátja. Nos és kicsoda ön?

— Én kérem Selopajev kereskedő hivatalosolgája vagyok. Üzleti dologban jöttem.

— Kérem, tessék leülni arra a székre. Razumihin leült a másikra.

— Nagyon okosan tetted batyuskám, hogy eszméltre tértél! — folytatta Raszkolnyikov felé fordulva. — Negyedik napja már, hogy semmit se ettl, legfőllebb néhány kanál teát. Már kétszer elhoztam Zoszimovot is. Emlékszel Zoszimovra? Kétszer megvizsgált s mindjárt mondta, hogy nem veszedelmes a baj. Vértelülés, idegláz. A hiányos táplálék okozta a betegséget. De hát ez nem komoly baj, majd elmúlik. Nagyszerű fiu ez a Zoszimov. Jól kedte a kurát. Nos? Nem akarom őt tartóztatni — folytatta s a küldönc felé fordult. Nem lenne szives megmondani a jövelele okát? Képzeld csak Rogya, már kétszer voltak itt üzleti ügyben. Előbb más valaki, akivel beszéltem is. Ki is volt az?

— Ah, tegnapié! Igen, akkor Szemjonovics Alexej volt itt; ő is hozzánk tartozik a mi irodánkhoz — felelt a szolgál.

— Hanem amaz mindenesetre okosabb mint ön, mit gondol kérem? — Tökéletesen igaz. Sokkal szolidabb, mint én.

Dicséretreméltó beismerés. Csak folytassa.

— A dolog tehát így áll: tisztelt anyja kérelmére Vahrusin Ivanovics Vaszilij, kiről — mint tudom — többször tetszett hallani, utalványt küldött hozzánk — szólt a fiatal ember Raszkolnyikov felé fordulva. Az eszre tehát, ha ön eszméltre tért, harmincöt rubelt fogok önnek átadni, mint amelyet tisztelt anyja utasítása szerint Vahrusin ur küldött hozzánk. Tetszik ismerni?

— Igen.... emlékszem.... Vahrusin, — felelte Raszkolnyikov gondolkodva.

— Halljátok: ismeri Vahrusin kereskedőt! Tehát egészen észre tért. Most már azt is elismerem, hogy ön okos ember. Folytassa kérem: a bölcs beszédet mindig öröm hallgatni, — mondta Razumihin.

— Helyes, tehát ismétlem: Vahrusin Ivanovics Vaszilij az ön tisztelt anyja megbízásából harmincöt rubelt közvetít általunk. Ezt kell nekem további intézkedésig közvetítenem.

— Nagyszerű beszéd! "További intézkedésig" gyönyörűen van mondva (bár nem értem) s a "tisztelt anyja" szintén nem rossz. Nos és mit gondol, kérem, teljesen eszméleténél van ő vagy nem? Nos?

— Nincs ellenvetésem. Csupán az aláírás végett mondtam.

— Majd csak meg lesz az is! Hozott könyvet?

— Könyvet, persze, hogy hoztam. Itt van. — Adja ide. No most, Rogya, emelkedjél föl, én majd támogatlak. Ird alá fiacsám, mert pénzre most nekünk nagy szükségünk van. Édesebb, mintha szirupot kaptunk volna.

— Nem kell — felelte Raszkolnyikov és visszautasította a tollat.

— Mit beszélés? Nem kell?

— Nem irom alá.

— Mi az ördög? csináljunk hát akkor? — Nem kell pénz....

— Mit, nem kell pénz? Na, fiam, ez már tiszta hazugság, én mondom. Kérem, ne hallgasson rá. Ez csak már megint egy kis exkurzió! Van neki néha olyan bolond órája.... Ön azonban értelmes ember s mi ketten segítünk a dologon. Azaz: majd fogjuk, vezetjük a kezét s ő aláírja. Segítsen kérem.

— Talán máskor jönnék....

— Nem, nem. Ugyan miért fáradna még egyszer? Ön okos ember.... Nos, Rogya, ne tartóztasd a vendéget.... Látod, vár.

— És valóban hozzáfogott, hogy majd megfogja a kezét és vezeti.

— Hadd el, majd aláírom.... Felelt Raszkolnyikov. Átvette a tollat s beírta nevét a könyvbe. A hivatalosolga leolvasta a pénzt és eltávozott.

— Bravo! És most fiacsám akarsz-e valamit enni?

— Akarok — felelt Raszkolnyikov.

— Van leves?

(Folytatjuk.)

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

V. B., E. Pittsburg, Pa. Megkaptuk s biztos lehet, hogy el nem vész. 23-án jön. Levél meggy legközelebb.

L. Schwartz, Chicago, Ill. A gyűlési meghívó idejében beérkezett, azonban a kongresszus miatt sokkal később vettük kézhez, semmint idejében közölni lehetett volna.

A "Népakarat" könyvkereskedése a következő műveket tartja raktáron:

Table listing various books and their prices, including 'Tudományos művek és agitációs iratok', 'Szépirodalmi művek', and 'Egyebek'.

Table listing books under the heading 'Szépirodalmi művek', including works by Shakespeare, Goethe, and others.

Table listing books under the heading 'Egyebek', including 'Francia Forradalom', 'A csuhások', and 'Magyar Könyvtár'.

Miért nem olvassa Kiss Károly remek proletársejtelmeit, melyeket a PIROS MEZŐKÖN című könyvben gyűjtött össze. Ára kötve szállítási költséggel együtt 40c.

MUNKÁS BETEGSEGÉLYZŐ SZÖVETSÉG.

Ugykezelőség és székhely: E. Pittsburg, Pa. Gyűléseit tartja minden hétfő és péntek délután 2 óra és fél óra között.

I. osztály. New York. Elnök Herczeg Lajos. P. ü. és lev. titk. Láng D. c. o. Száma 224 E. 67th St.

III. osztály. New Brunswick, N. J. Elnök Szabó S. Titkár J. Kusma 275 Neilson Street.

V. osztály. Elizabeth, N. J. Elnök Falath K. P. ü. és lev. titk. Trauner J., 431 Magnolia Ave.

VII. osztály. Lynn, Mass. P. ü. és lev. titkár Dobrovics András, P. O. Box 35.

VIII. osztály. Newark, N. J. Elnök Pacanovszki K. Titkár Stern J., 23 West Street.

IX. osztály. Buffalo, N. Y. Elnök Heim A. Pénztáros Vámosy M., 174 Austin St.

XI. osztály. Orange, N. J. Elnök Szoknya András. Titkár Végvári János, P. ü. és lev. titkár Paulik Lajos.

XIII. osztály. Chicago, Ill. Elnök és lev. titkár L. Szabó, 698 Franklin Street.

XV. osztály. East Pittsburg, Pa. Elnök S. Weiss P. ü. és lev. titkár Stéger L., P. O. B. 385.

XVII. osztály. Hoboken, N. J. Elnök Odor J. zsef. Titkár Klein Béla, lakik 91 Grand St.

XIX. osztály. Uniontown, Pa. Elnök Papp J. Titkár Hajdara S., 34 Coffe St.

XXI. osztály. Peoria, Ill. Elnök és pénztáros Takács István, lakik 625 Fishgate St.

XXIII. osztály. Pittsburg, Pa. Elnök Tóth A. Titkár Szakács A., 35 Alexes St.

XXV. osztály. Passaic, N. J. Minden levél Tóth P., 197 3rd St. címzendő.

XXVII. osztály. Pittsburg, Pa. Elnök Tóth A. Titkár Szakács A., 35 Alexes St.

XXIX. osztály. Newark, N. J. Elnök Wagner József, titkár Wagner J., 164 So. 12th St.

XXXI. osztály. Newark, N. J. Elnök Wagner József, titkár Wagner J., 164 So. 12th St.

XXXIII. osztály. Pittsburg, Pa. Elnök Tóth A. Titkár Szakács A., 35 Alexes St.

délelőtt 9-12-ig. I. Elnök Altman Vilmos, II. elnök Segezdy N.

Az Amerikai Magyar Vas- és Fémiparkos Szakszervelete 316 E. 63rd St.

New Yorki Magyar Famunkások Szakszervelete. Összejeletem tartja minden szombat este 8-10-ig.

A New Yorki Magyar Munkások Szervezete, 1567 Second Ave., első emelet.

New Yorki Magyarajkú Festők és Rokonszámamunkások Szakszervelete.

A Clevelandi Általános Munkás Dalárda, KY 29 Funtig József, jegyző Paszter József.

A SPRINGFIELD, ILL. ÉS KÖRNYÉKI MUNKA-BETEGSEGÉLYZŐ EGYLET.

Gyűléseit tartja minden hétfő és péntek délután 2 óra és fél óra között.

Jó forgalmu fűszerüzlet (grocery) elutazás miatt olcsón eladó.

Jó forgalmu szalon jutányos árban eladó. Hetenkint 50%-es hordó lesz kimérve.

Mindazok, akik Kimák Sándor ur lakcímét tudják, értesítsék erről M. Kalmár barátját.

Ha jó ízlésű és jutányos árban akar női öltönyöket, waist, szoknyát vagy menyasszonyi ruhát vásárolni...

Női és férfi divat-áru cikkeket legolcsóbban vásárolunk UR JOZSEF, üzletében

Dr. TÖRÖK MIKSA HAZAI MAGYAR ORVOS. A Benett-féle orvosi akadémiá tanára.

VARRÓ GÉPEK. minden gyártmányu, \$14.00-tól fűfélbe teti 50 cent részlet lefizetéssel.

United Sewing Machine Co. 3300 3rd Avenue. NEW YORK

INDENKINEK. szüksége van Szent István labdacokra. (A legjobb hashajtó és vértisztító.)

ROTH SAMUEL győgszertára a Megváltóhoz 125 Ave. 4. cor. 8th St., New York.

Dr. BIEBER E. LAJOS magyar fogorvos 383 E. 8th Street New York

Dr. SANDOR HORWITZ a periai magyarság kedvelt orvosa.

Dr. Löwinger Ernő AZ ÖSSZES ORVOSI TUDOMÁNYOK TUDORA

BARNA VERONA MAGYAR SZÜLÉSNŐ Budapestben az egyetemen vizsgázott.

Katolin János FÉNYKÉPESZ 3616 N. Broadway, St. Louis

Ugyes magyar szülésznő Jergler Paula Budapestben az egyetemen vizsgázott.

KRONMAN, férfi szabót. 414 1/2 Lorain Ave. Cleveland.

TULY BUDAPESTI FÉNYKÉPESZ 4 West St. NEWARK, N. J.

United Sewing Machine Co. 3300 3rd Avenue. NEW YORK

Beldegreen budapesti fényképész 32 Avenue C 3-ik u.sarok, New York

Divatos Cipők olcsó árban kaphatók "UNION SHOE CO."-nál

A. GROSSMANN MOSÓ-INTÉZETE 738 E. 9th St. N. Y.

FINTA MIHÁLY BORBÉLY ÉS "PODRÁS" 516 E. 6th Street, New York.

ZACHAR OTTO NAGYBANI BOR-, SÖR- ÉS PALINKA KERESKEDESE.

BACHER FERENCZ Mindenemü friss husok és fűszerek legolcsóbb bevásárlási forrása.

Dr. Harry Buechler MAGYAR FOGORVOS 492 High Street.

RIZSÁK JÁNOS közjegyző, pénzzállító és váltó-intézet

Péter Lajos "Rákóczi Hall"-hoz címzett Vendéglő, Kávéház és Étterme.

Bevándorlók figyelmébe a "Népakarat" szerkesztőségével szemben.

ROSTÁSSY REZSŐ a "Népakarat" szerkesztőségével szemben.

Bevándorlók figyelmébe ajánljuk, elsősorban berendezett tisztasági ruhát.

ETTERMEK ÉS KÁVÉHÁZAM a magyarnyelvű divatos munkások kedvelt találkozó helye.

Bevándorlók figyelmébe ajánljuk, elsősorban berendezett tisztasági ruhát.

ETTERMEK ÉS KÁVÉHÁZAM a magyarnyelvű divatos munkások kedvelt találkozó helye.

Bevándorlók figyelmébe ajánljuk, elsősorban berendezett tisztasági ruhát.

ETTERMEK ÉS KÁVÉHÁZAM a magyarnyelvű divatos munkások kedvelt találkozó helye.